

KFN § 22

KFN/2026:26

Yttrande över remiss avseende strategisk lokalförsörjningsplan 2026-2035

Ärendebeskrivning

Enligt Lomma kommuns policy för lokalförsörjningen ska kommunstyrelsen årligen i juni fastställa en kommungemensam strategisk lokalförsörjningsplan för de kommande tio åren. Inför fastställande ska planen skickas på remiss till nämnderna för yttrande.

En strategisk och kommungemensam lokalförsörjningsplan fungerar som ett verktyg för att på ett långsiktigt och hållbart sätt möta kommunens samlade behov av lokaler och fysiska miljöer. Planen utgör en handlingsplan som åskådliggör lokalbehov över minst tio år och förser de politiska beslutsfattarna med välgrundat beslutsunderlag inför budgetprocessen. Syftet är att säkerställa att kommunen har ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler i rätt omfattning, med hög nyttjandegrad och minimala vakanser.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från kultur- och fritidsnämnden 2026-04-20, § 18
- Tjänsteskrivelse från förvaltningen, 2026-04-07
- Internremiss - Strategisk lokalförsörjningsplan 2026–2035
- Remissmissiv för strategisk lokalförsörjningsplan 2026–2035
- Yttrande över strategisk lokalförsörjningsplan 2026–2035

Beslut

Kultur och fritidsnämnden beslutar:

- att ställa sig bakom strategisk lokalförsörjningsplan 2026–2035 och yttra sig enligt förslag.

Beslutet expedieras till:

Kommunstyrelsen

FÖRVALTNINGEN FÖR UTBILDNING, KOST, KULTUR OCH FRITID

Vår referens: Thomas Kvist
Telefon: 040-641 10 00
E-post: thomas.kvist@lomma.se
Diarienummer: KFN/2026:26

Yttrande över strategisk lokalförsörjningsplan 2026–2035

Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av förslaget till strategisk lokalförsörjningsplan 2026–2035 och redovisar nedan sina bedömningar av konsekvenserna för nämndens verksamheter. Synpunkterna avser de delar av planen som berör idrottsanläggningar samt kultur- och föreningslokaler.

Nämnden bedömer att den föreslagna inriktningen i huvudsak är ändamålsenlig. Särskild vikt bör dock läggas vid:

- långsiktigt hållbar lokalanvändning i den norra kommundelens idrottshallar
- en strategisk analys av hur fritidsföreningarnas aktivitetstimmar förväntas utvecklas fram till 2040
- säkerställande av att omställningen av kultur- och föreningslokaler inte medför ett försämrat stöd till föreningslivet eller minskad tillgång till mötesplatser

Lokalkategori idrottsanläggningar

Nämnden konstaterar att kommunen har ett aktivt föreningsliv inom idrottsområdet och att efterfrågan på verksamhet i kommunägda idrottshallar är stor. Samtidigt framgår av planen att det råder konkurrens om disponibla halltider för föreningslivet, medan det i den norra kommundelen finns en viss överkapacitet av skolans disponibla tider efter driftsättningen av Rutsborgshallen 2. Det anges också att Borgebyhallen endast nyttjas i försumbar utsträckning av de kommunala grundskolorna och att uthyrning till privat skolaktör motsvarar cirka 50 procents nyttjandegrad dagtid. Vidare framgår att Löddesnäshallen i allt väsentligt riskerar att stå tom dagtid efter att skolverksamheten i området avvecklas.

Nämnden delar därför bedömningen att användningen av Löddesnäshallen behöver utredas särskilt för att säkerställa hög nyttjandegrad. Nämnden instämmer också i att motsvarande översyn på sikt behöver göras för idrottshallarna i Bjärehovsområdet. Dessa utredningar bör inte begränsas till tekniska eller fastighetsekonomiska frågor, utan också omfatta hur hallarna kan nyttjas av föreningslivet under olika tider på dygnet och av olika målgrupper.

Den dagtidskapacitet som kan uppstå i Löddesnäshallen när skolverksamheten avvecklas utgör samtidigt en möjlighet. Nämnden bedömer att hallen bör prövas för dagtidsförlagd verksamhet för målgrupper där efterfrågan kan utvecklas över tid, särskilt äldre och andra daglediga grupper. Nämnden konstaterar att det i dagsläget finns föreningar som har aviserat att de avser rikta verksamhet mot åldersgruppen 65+, vilket stärker bedömningen att dagtidsförlagd verksamhet för äldre kan utvecklas. Även närliggande förskolor kan ha nytta av hallen för rörelseaktiviteter under dagtid.

Nämnden delar bedömningen att grundskolans och gymnasieskolans behov av idrottstimmar kan tillgodoses med befintliga och planerade hallar. Samtidigt visar planen att nyttjandegraden i de större idrottshallarna redan i dag är mycket hög för föreningslivet och att konkurrensen om disponibla tider är påtaglig. Den fortsatta planeringen behöver därför utgå från skolans och föreningslivets samlade behov. Det är angeläget att kommunen även framöver kan erbjuda tillräcklig hallkapacitet för ett aktivt föreningsliv.

Nämnden bedömer att den långsiktiga lokalplaneringen inte bör utgå från ett antagande om generellt minskade lokalbehov för föreningslivet, utan vara kopplad till en demografisk analys av till kultur- och fritidsbehov. Ett minskande underlag i vissa yngre åldersgrupper kan påverka delar av den traditionella barn- och ungdomsverksamheten, men detta motverkas delvis av ett redan högt tryck på attraktiva tider, av föreningslivets bredd och av möjligheten att utveckla verksamhet för andra målgrupper.

Nämndens strategiska analys av aktivitetstimmar bland fritidsföreningar fram till 2040

Utifrån remissunderlaget bedömer nämnden att fritidsföreningarnas aktivitetstimmar fram till 2040 främst kommer att förändras i sammansättning snarare än entydigt minska eller öka i total volym. Befolkningsprognosen visar att åldersgruppen 6–15 år förväntas minska med cirka 560 individer och åldersgruppen 16–18 år med cirka 222 individer under perioden 2026–2035, samtidigt som åldersgruppen 80 år och äldre förväntas öka med cirka 216 individer. Planen visar också att föreningsintresset redan i dag är starkt och att konkurrensen om attraktiva halltider är hög. Sammantaget talar detta för att efterfrågan på kvälls- och helgtider även fortsatt kommer att vara hög, medan utvecklingsutrymmet är större för dagtidsanvändning i vissa hallar.

Nämnden bedömer därför att den långsiktiga lokalplaneringen inte bör utgå från ett antagande om generellt minskade lokalbehov för föreningslivet. Ett minskande underlag i vissa yngre åldersgrupper kan påverka delar av den traditionella barn- och ungdomsverksamheten, men detta motverkas delvis av ett redan högt tryck på attraktiva tider, av föreningslivets bredd och av möjligheten att utveckla verksamhet för andra målgrupper.

När det gäller intressetrender ger remissunderlaget inte tillräckligt stöd för säkra bedömningar per idrott, förening eller verksamhetsform. Analysen bör därför i detta skede hållas på en övergripande nivå. Det som tydligt kan utläsas är att lokalbehovet framöver behöver vara mer flexibelt och i högre grad kunna möta variationer mellan målgrupper, tider på dygnet och typer av aktiviteter. Detta talar för att kommunen bör prioritera lokaler som kan användas av flera verksamheter och där bokningsbara tider kan omfördelas över tid.

Mot denna bakgrund gör nämnden följande prioriteringar för den fortsatta planeringen fram till 2040:

1. Attraktiva kvälls- och helgtider i fullstora hallar bör även fortsatt prioriteras för barn- och ungdomsföreningar där efterfrågan är hög och konkurrensen om tider redan är påtaglig.
2. Hallar med låg skolbeläggning dagtid, i första hand Löddesnäshallen och därefter relevanta lokaler i Bjärehovsområdet, bör användas för att utveckla nya dagtidsupplägg inom föreningslivet och annan organiserad verksamhet.
3. Kommunen bör i sin långsiktiga lokalförsörjning prioritera flexibla och samnyttjade lokaler framför specialiserade lösningar där nyttjandegraden riskerar att bli låg under delar av dygnet. Detta gäller både idrottshallar och andra lokaler som används av föreningslivet.

4. Den strategiska analysen bör följas upp löpande med statistik över bokningar, nyttjandegrad och föreningarnas efterfrågan, så att planeringen inför perioden efter 2035 i högre grad kan baseras på observerade förändringar och inte enbart på demografiska antaganden.
5. Den övergripande analysen av de demografiska förändringarna behöver i högre grad fortlöpande analyseras utifrån ett kultur- och fritidsperspektiv.

Nämndens svar på frågan om ökad nyttjandegrad i idrottshallar under dagtid

Nämnden bedömer att det finns goda möjligheter att öka nyttjandegraden i kommunens idrottshallar under dagtid i de hallar där ingen eller endast begränsad skolidrott bedrivs. Detta gäller särskilt i den norra kommundelen, där planen identifierar överkapacitet i skolans halltider och där Löddesnäshallen bedöms kunna stå i stort sett tom dagtid efter att skolverksamheten avvecklas. Även Borgebyhallen har i dag låg användning från de kommunala skolorna.

För att uppnå högre nyttjandegrad krävs dock en aktiv organisering av dagtidsanvändningen. Nämnden bedömer att detta förutsätter en särskild lokalanvändningsplan med tydlig prioritering av vilka målgrupper och verksamheter som ska ges företräde under dagtid, hur bokningsmodellen ska utformas och vilka hallar som bör prioriteras först. Nämnden anser att Löddesnäshallen bör vara utgångspunkt i detta arbete och att erfarenheterna därifrån därefter bör tas till vara i den fortsatta planeringen för Bjärehovsområdet.

Nämnden bedömer vidare att dagtid i större utsträckning än i dag kan användas för föreningsledd verksamhet riktad till målgrupper som har möjlighet att delta utanför skol- och arbetstidens kärna. Mot bakgrund av den prognostiserade ökningen i de äldre åldersgrupperna finns det särskild anledning att pröva förutsättningarna för verksamhet som kan attrahera äldre och andra daglediga grupper.

Sammantaget bedömer nämnden att nyttjandegraden kan öka under dagtid, men att detta förutsätter styrning, prioritering och en tydlig modell för hur lediga tider ska göras tillgängliga och attraktiva för rätt målgrupper. Dialog sker fortlöpande med föreningarna. Nämnden ser därför positivt på att frågan om Löddesnäshallen utreds särskilt och anser att detta bör ses som ett pilotarbete för kommunens långsiktiga planering av dagtidsnyttjande i idrottshallar.

Lokalkategori kultur- och föreningslokaler

Nämnden konstaterar att planen innehåller flera förändringar som är strategiskt viktiga för kultur- och fritidsverksamheten i den norra kommundelen. Ett nytt kulturhus ska uppföras, biblioteket och kulturskolan ska omlokaliseras från Bjärehovsområdet, cirka 1 000 kvadratmeter blir vakanta i anslutning till Bjärehovsskolans högstadiebyggnad och kulturhuset planeras också ersätta delar av de föreningslokaler som i dag finns i Medborgarhuset. Samtidigt anges att Medborgarhuset på sikt i allt väsentligt ska tomställas och att en arbetsgrupp ska föra dialog med potentiella privata aktörer om fastighetsutveckling. Planen anger även att pensionärsföreningarnas nuvarande lokaler föreslås avvecklas när det nya kommunhuskvarteret tas i drift 2027.

Nämnden bedömer att denna omställning kan skapa bättre och mer ändamålsenliga lokaler, men att den också ställer höga krav på genomförandet. För kultur- och fritidsnämnden är det centralt att omlokaliseringar och avvecklingar inte genomförs innan det är säkerställt att föreningslivets behov av tillgängliga, funktionella och ändamålsenliga mötes- och verksamhetslokaler fortsatt kan tillgodoses. Detta gäller särskilt i relation till Medborgarhuset och andra lokaler som i dag har en tydlig funktion

som mötesplats. Nämnden noterar också att planen själv lyfter att Medborgarhuset enligt kulturmiljöprogrammet bör bibehålla sin funktion som mötes- och samlingsplats.

Nämnden anser därför att den fortsatta planeringen för kultur- och föreningslokaler bör utgå från följande principer:

- omställning ska ske stegvis och först när ersättningsfunktioner finns på plats
- föreningslivets faktiska lokalbehov ska analyseras samlat, både avseende möteslokaler och verksamhetsytor
- vakanta ytor i Bjärehovsområdet bör prövas strategiskt innan nya externa lösningar övervägs
- kulturhistoriska och sociala värden ska vägas in tillsammans med ekonomi och tekniskt underhåll
- samhällsbyggnadsförvaltningen skulle kunna ta fram förslag på flexibla hyresmodeller utifrån föreningarnas behov och förutsättningar
- i mån av möjlighet utveckla hybridmötesplatser och digitala kultur- och föreningsarenor
- beakta resursfördelning och balans gällande föreningslokaler i båda kommundelarna

Sammantaget bedömer nämnden att lokalförsörjningsplanen utgör en användbar grund för fortsatt planering, men att genomförandet inom kultur- och fritidsområdet kräver tydliga prioriteringar, successiv omställning och fortsatt dialog med berörda föreningar och verksamheter. Nämnden bedömer särskilt att frågan om dagtidnyttjande i idrottshallar och den långsiktiga utvecklingen av föreningarnas aktivitetstimmar behöver följas upp i det fortsatta arbetet fram till 2040.

Nämndens slutsats och rekommendation

Kultur- och fritidsnämnden tillstyrker i huvudsak den strategiska lokalförsörjningsplanen 2026–2035 avseende nämndens verksamhetsområden. Nämnden rekommenderar samtidigt att den fortsatta planeringen särskilt beaktar behovet av högre dagtidnyttjande i idrottshallar med låg skolbeläggning, en långsiktig och flexibel planering för fritidsföreningarnas aktivitetstimmar fram till 2040 samt att omställningen av kultur- och föreningslokaler sker stegvis och först när ersättningsfunktioner finns på plats.